

Cựu trợ lý ngoại giao Mỹ Kurt Campbell dự đoán Trung Quốc sẽ khó lùi bước trong việc chiếm lĩnh và thao bá các đảo châu Á.

"Tôi rất lo ngại rằng Trung Quốc sẽ lấn lướt và hành xử theo cách hung hăng hơn, gây lo ngại lớn ở khu vực", ông Kurt Campbell, cựu trợ lý của Cựu ngoại giao Mỹ Hillary Clinton và đồng ý cho là kiên trì thực sự triển khai chính sách "Xoay trục" sang châu Á của chính quyền Obama, nói với VnExpress trong cuộc gặp riêng tại Hà Nội cuối tháng 10/2019.

Ông Campbell nói về hoạt động phi pháp của Trung Quốc ở Biển Đông, trong đó có việc điểu khiển tàu khảo sát Hải Dương 8 và các tàu hộ tống xâm phạm vùng nam Biển Đông của Việt Nam, vi phạm Công ước luật biển năm 1982 của Liên Hợp Quốc (UNCLOS).

Cựu trợ lý ngoại giao Mỹ Kurt Campbell. Ảnh: Reuters.

Đánh giá ý đồ của Trung Quốc khi đưa tàu Hải Dương 8 khảo sát phi pháp gần 4 tháng, từ đầu tháng 7 đến cuối tháng 10/2019, Campbell cho rằng có sự kết hợp của ba giai đoạn. Thứ nhất, Bắc Kinh muốn báo hiệu sự tăng cường các hoạt động trong khu vực "đường lưỡi bò", không chỉ với Việt Nam, mà còn với các bên khác cùng có tranh chấp. Đây được coi là động cơ chính và là thách thức lâu dài với các nước như Việt Nam, Malaysia, Philippines. Thứ hai, Trung Quốc thể hiện tín hiệu "rất không hài lòng" khi Việt Nam khai thác dầu ở Biển Đông, dù khu vực này thuộc vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) của Hà Nội. Thứ ba, Trung Quốc muốn "nhắc nhở" Việt Nam và việc hợp tác với các nước khác.

Campbell cho rằng các tín hiệu của Bắc Kinh đưa "rất nghiêm trọng". Theo đó, Trung Quốc không chỉ có các hoạt động trong khu vực thuộc "đường lưỡi bò" mà còn đưa ra đòi hỏi yêu sách gần như toàn bộ Biển Đông, mà còn tăng cường nhắc đến các thực thể, dù chúng không có vùng đặc quyền kinh tế 200 hải lý theo luật quốc tế. Campbell cho rằng các nước cần phải thận trọng khi Trung Quốc gia tăng các hoạt động ở khu vực thuộc "đường lưỡi bò" và đòi EEZ cho các đảo nhân tạo.

Trước thực tế Bắc Kinh bất chấp luật pháp quốc tế, Cộng đồng lý luận và truyền thông M vẫn tin tưởng vào sự cam kết của các chính phủ này.

"Điểm quan trọng nhất là chúng ta duy trì tuân thủ luật quốc tế và thể hiện rõ ràng các nước đường lòng với vấn đề này", Campbell nói.

Trong cảnh tranh chấp leo thang với Mỹ, Trung Quốc cũng thể hiện sự đi đầu ngày càng tăng. Cộng đồng lý luận và truyền thông M cho rằng Washington và Bắc Kinh sẽ không đi xa đến mức đi đầu công khai hay có xung đột quân sự, nhưng sẽ có nguy cơ xảy ra các sự cố do sự suýt, như tai nạn trên Biển Đông.

Theo Campbell, các tàu và máy bay của Trung Quốc thường xuyên hoạt động thiêu đốt trên biển gần các thị trấn biên quân sự của Mỹ ở Biển Đông. Có một vài trường hợp hai bên suýt va chạm. Ông nhắc lại sự cố năm 2001, khi máy bay do thám EP-3 ARIES II của Hải quân Mỹ va chạm với Tiêm kích cơ J-8II của Trung Quốc, ở khu vực cách đảo Hải Nam khoảng 110 km. Tiêm kích cơ J-8II của Trung Quốc bị phá hủy, phi công được coi là đã chết. Trong khi đó, EP-3 ARIES II hạ cánh khẩn cấp trên đảo Hải Nam, 24 thành viên đi bay của Mỹ được an toàn. Hai bên bắt tay, thả mìn và được thả 11 ngày sau đó. Chiếc EP-3 được tháo rời và đưa trở về Mỹ.

Campbell cho rằng có thể "sẽ sớm có thêm tai nạn như vụ EP3", nhưng các tai nạn đó có diễn tiến xung đột hay không là điều khó để đoán.

"Các sự cố trên biển là riêng lẻ, nhưng nếu có thiết hạm và ngư lôi, căng thẳng giữa Mỹ và Trung Quốc có nguy cơ leo thang", Campbell nói.

Một số người đánh giá Tổng thống Mỹ Trump và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình sẽ đẩy căng thẳng thu hẹp thành mối và quan hệ hai bên sẽ bất ổn căng thẳng. Tuy nhiên, Campbell cho rằng cạnh tranh và cấu trúc là điều cần thiết, do đó một thu hẹp thành mối khó làm dịu tình hình. Thành mối chỉ là một "trò chơi" của các vấn đề tại Washington và Bắc Kinh. Cùng với nguy cơ và thách thức Biển Đông đã nêu ở trên, hai nước còn xung đột trong lĩnh vực công nghệ.

"Tôi cho rằng Mỹ và Trung Quốc sẽ tiếp tục bất hòa", Campbell nói.

M y bay H6-K do Trung Qu  c đ  u ra B n Đ ng n m 2018.

nh: AP.

Theo Petrotimes.